

4. kapitola

UVĚDOMĚNÍ A VĚDOMÍ

*„Jste nehybné uvědomění, proti dualismu.
Meditujte tak o sobě a vzdejte se mylného dojmu,
že jste jen odvozeným vědomím či čímkoli
vnějším nebo vnitřním.“*

- John Richards, *Aštávakragíta* (1.13)

Uvědomění a vědomí fungují tak, že první je subjekt

a druhé objekt, a tedy kontext a jeho obsah.

To znamená, že uvědomění je vlastnost a vědomí je její množství. Obojí má vztah silového pole a je esencí vnímání všech živých tvorů. Obojí zodpovídá za stvoření všech konceptů, jež mysl v průběhu evoluce vynalézá za účelem dešifrování a určení všeho hmotného i nehmotného dohromady – celého vesmíru. Uvědomění je jedinou neměnnou existencí, která je prapůvodní a věčná a je nejvyšším atributem energie. Předchází všemu, co vnímáme a chápeme. Jde o transcendentální stav neduality. Všechno ostatní (tedy cokoli vidíme a pozorujeme v celém vesmíru) se před námi rozprostře jen díky uvědomění – všechno to existuje a my se s tím v průběhu času koncept za konceptem seznamujeme.

Věda se s teorií kvantových polí dost možná dostala blízko k odhalení pravé podstaty toho, co je v našem subatomárním světě skutečné. Vědci se nicméně dosud neshodují v názoru na energii, která se chová současně jako vlna i jako částice v dualitě. Kvantová mechanika tvrdí, že pokud se pozorovatel dívá, mohou se částice chovat také jako vlny. Jinými slovy platí, že jsou-li elektrony pozorovány, jsou nuceny chovat se jako částice, a nikoli jako vlny. Pouhý akt pozorování tedy ovlivňuje experimentální poznatky. Nabízí se tak otázka, komu se tedy hmota jeví jako pevná, není-li takovou? Tato teorie tedy předpokládá existenci subjektu, jenž se v tomto případě nachází za hranicí všeho, co vnímáme – jde o ducha uvědomění, který je nejvyšším atributem energie, jedné jediné reality.

V hinduistických posvátných knihách je spiritualismus probíráán zevrubněji: „Realita je jedno bez druhého, je neměnná, nadčasoprostorová a neomezená.“ Něco, co se mění, nemůže být skutečné; realita je absolutní, neduální a nezávislá a nevyžaduje žádnou podporu. Neboli v žádném jednom okamžiku nemohou existovat dvě reality.

Jedna je skutečná a ta druhá, ať pozorujeme a vnímáme cokoli, je iluzorní. Z toho vyplývá, že jediné, co skutečně existuje, je nejvyšší atribut energie, což je *uvědomění*, podklad všeho, co existuje; zbytek jsou pouhopouhé dočasné formy vln a částic energie, jež do reality vyzdvihlo naše vědomí. Ty se naopak projevují v prostoru, čase a kauzalitě.

Uvědomění je tedy zdrojem neboli determinačním faktorem s ohledem na konečné poznání. Umožňuje myslí,

aby si byla vědoma toho, co pozoruje. Znovu opakují, že všechny objekty ve vesmíru existují pouze díky tomuto nejvyššímu atributu energie, který se projevuje jako absolutní uvědomění v mysli. Jakmile se rozšíří do myšlenek, mysl začne být vědomá a může vědomě či nevědomky prožívat nebo usuzovat. Skutečnou podstatu naší konečné reality, jež je jedno bez druhého a nikdy neumírá, je třeba pochopit. Je jí onen „bezjástvý“ stav jsoucna, který sídlí v lidské mysli a jež označujeme jako *uvědomění*.

Prozkoumejme nyní, co je vlastně zač vědomí. Jedná se o stav, kdy si všímáte toho, co cítí mysl, a reagujete na to. Je to soustředěná myšlenka týkající se toho, *čím jsme*, bez níž nemáme jinou možnost, jak zjistit, že existujeme.

Stručně řečeno je to stav, kdy bdím, který vrcholí mou individualitou. V okamžiku, kdy se probudím, už si všímám, kdo jsem, čím jsem a kde se nacházím, a posléze si to všechno uvědomuji. Vlny energie pravděpodobnosti vibrují od subatomární úrovně po úroveň hvězd a rozeznávají se po celém vesmíru. Pokud je na vlastní oči nepozorujeme jako částice světelné energie, které naskakují do existence a znovu z ní vyskakují, zůstávají nehmotné. Čeří se a narážejí jako vlny na hladině rybníka. Úplně všechno od améb a řas přes opice až po lidi prošlo miliardami let evoluce.

Základní vlastností těchto potenciálních vln energie, jež se hrouť do částic, je podle spiritualismu uvědomování, neboť v průběhu evoluce a transformace do současné podoby procházejí podstatnou změnou.

Příčinou a podstatou této metamorfózy je intenzita bdělé energie, již označujeme jako *uvědomění*, a tato spirituální vlastnost energie, totiž že je bdělá, je považována za nejvyšší atribut všeobjímající energie vesmíru. Díky bdělé energii můžeme pozorovat, měřit a určovat vše, co víme o vesmíru, protože nám to postupně odhaluje. Vědomí je na druhou stranu největší záhadou lidského života. Jakmile dojde na pochopení naší abstraktní vědomé entity, je věda zmatená. Souhlasí s tím, že tento vědomý princip probouzí spojení mozku a těla, ale neví, jak se to děje. Filozofové a vědci se dodnes nedokázali shodnout, co je podstatou pravé reality – zda je to uvědomění, nebo zda má podobu našeho vědomí. A taky jestli je to konstrukt mysli, či jde o něco paranormálního nebo nadpřirozeného.

Ať jde o přesvědčení nebo víru, stále není jasno a na ověřitelné důkazy se teprve čeká. Věda se bohužel namísto toho, aby testovala *potenciální sílu* bdělé energie, zajímá spíše o její výsledné pole vědomí.

Zmatek pramení nejspíše z různých interpretací starých filozofických spisů, jež za věčný a konečný atribut energie považují duši v podobě univerzálního vědomí. To znamená, že její předpokládané přetrvávání či věčnost, kdy přechází z jednoho života do druhého, zůstává záhadou a otázkou slepé víry. Jedna věc je však jistá – jestliže si subatomární vlny a částice mohou začít všímát a posléze uvědomovat, můžeme bezpečně předpokládat, že intenzita individuálního vědomí existuje po dobu, kdy bdíme

a jsme živí.

Diskutujeme-li o vědomí, je třeba brát v potaz tři aspekty.

Za prvé se vědomí vyskytuje lokálně vůči objektu v tom smyslu, že vyžaduje objekt, jehož si má být vědomo, a zároveň se potřebuje spojit s jedním z duálních faktorů v mysli. Teprve poté mysl začne uvažovat a vybere si jeden ze dvou na základě svých sympatií či antipatií. Za druhé je vědomí zcela závislé na uvědomění. Něčeho si můžete být vědomi teprve poté, co si toho všimnete a uvědomíte si to. Za třetí se vědomí vyjadřuje v současném okamžiku. Spiritualismus se zcela zásadně pojí se dvěma konkrétními slovy, uvědoměním a vědomím, jež spolu velmi úzce souvisejí. Stejně jako jsou ve vztahu silového pole jako jedno spojeny Slunce a světlo nebo oceán a jeho vlny, kde je v obou příkladech první výraz nezávislý a druhý závislý. Mohou být vzájemně synonymní, ale i kdybychom předpokládali, že všechno je koneckonců hromada kvantových vln, zmíněné výrazy se přece jen liší svou stavbou i projevem. Hledač se rozhodně neobejde bez toho, aby rozdíl mezi nimi pochopil (tedy přeje-li si uchopit otázku života správně).

Spirituální uvědomění je nezkaženou neduální energií, která mysl přiměje, aby si spontánně uvědomovala a probrala se k životu. Je to bezprostřední poznání jakékoli situace či faktu. Je to síla energie, jež vyzařuje pole osvětlení ve formě vědomí. Uvědomění panuje předtím, než se objeví „já jsem“, a přetrvává, dokud je na scéně vědomí a i když už se vědomí vytratí. Uvědomění je bez vědomí, ale vědomí sestává výhradně z uvědomění. Neboli teprve poté, co si mysl uvědomí, stává se vědomou, nikoli však naopak. Vědomí symbolizuje omezené Já těla a mysli, zatímco uvědomění je absolutní neduální energie, duch, který duši dopřává, aby sehrála svou roli a přiměla mysl k uvědomění. Proto je uvědomění tou *silou*, jejíž záření prostupuje polem vědomí. Vše, co vnímáme, existuje jen proto, že si to uvědomujeme. Kdybychom si to všechno, co ve vesmíru existuje, neuvědomovali, nemohli bychom si toho být vědomi.

Vědomí znamená, že si všímáme svého okolí, uvědomujeme si je a reagujeme na ně. Vědomí sestává ze všeho, co vnímáme a prožíváme, a dává v životě smysl všemu, co existuje. Jde o důsledek uvědomování, které mysl přiměje, aby začala být vědomá, a z podstaty je duální. Potřebuje mysl nabídnout něco, co ji zaujme, aby si začala všimnout. Vědomí je duševní proces prožívání života, kdežto spirituální uvědomění je spontánní přítomnost bdělé energie bez výběru, jež se vyskytuje u každého jedince, ať už ji provázejí myšlenky nebo ne.

Vědomí tedy není, jak by se mohlo zdát, nějakou složkou nebo věcí, která by snad měla cestovat z jednoho života do druhého. Je to onen obsah neboli všechno vaše vědomé a podvědomé prožívání, jež sbíráte po dobu své existence a které se ukládá do paměti. Ze všeho, co v životě prožíváte, utváří vaši jedinečnou individualitu. Na rozdíl od uvědomění je vědomí konstruktem mysli. Uvědomění

a vědomí se kombinují a utvářejí pro vás pozorovatelnou (skrže uvědomění) a pochopitelnou (skrže vědomí) realitu, která působí, jako by byla skutečná.

Každá forma energie disponuje mocnou silou s příslušným kinetickým polem. Co se našeho tématu týče, energie na základě vizuální stimulace ve vyšších frekvencích vytváří vizuální uvědomění, které po získání informací vyzařuje pole, jež synchronně komunikuje po síti nervových drah v mozku. Právě tato síla bdělé energie vyzařuje pole vědomí – na nejnižší úrovni řekněme v případě kamene a na nejvyšší úrovni v případě lidské mysli. Proto je uvědomění konečným prapůvodním prvkem všeho, jelikož být absolutním je považováno za jedinou neměnnou, trvale existující kvalitu, jež je opravdu skutečná.

Vědomí se naopak rozpadá s úmrtím objektu. Nicméně přítomnost uvědomění (absolutní neduální složka) v mozku daleko lépe prosperuje u živých tvorů, kteří jsou dobře uzpůsobení atmosféře postupné evoluce včetně buněčné progresu. Síla uvědomění si zachovává identitu stejně jako věčné nebe. Vědomí připomíná mraky, jež se objevují a zase mizí, ztrácejí své vlastnosti a následně se rozplývají v nekonečném prostoru vesmíru. Základní rozdíl mezi uvědoměním a vědomím spočívá v tom, že uvědomění je síla energie (jako Slunce) a vědomí je pole vyzařování (jako sluneční svit). Obojí je inherentní a neoddelitelně propojené (jako Slunce a jeho paprsky, nebo jako když se jiskry zjevují z plamenů jakéhokoli hořlavého zdroje). Když si mysl zpočátku začíná všimát a uvědomovat, je bezmyšlenkovitá a spontánní; proaktivně se pouští do prožívání, aniž by o tom přemýšlela. Jakmile však uvědomění postoupí hlouběji do mozku, vytvoří se konkrétní operační pole a vznikne určitý pocit uvědomování – spustí se proces myšlení, na scénu přichází myslitel a mysl se začíná vědomě či podvědomě (ne zcela vědomě) rozhodovat, co si vybere, zažije, vyvodí a co uskuteční.

Prvotní uvědomění je původním stavem bdělého ducha.

Jakmile se vlády zhostí mozek, rozpadne se jedna a tatáž energie ve dvě (do vztahu duality) a dochází k vědomému či jinému rozlišování a vyvozování protikladů.

Uvědomění a vědomí však patří k sobě jako jedno – jako třeba plamen a jiskra, která z něj vylétne. Potenciální síla si uchovává svou totožnost, avšak pole touto silou vyzařované doznává během svého šíření jistých kvalitativních omezení. Slunce si také uchovává potenciál své síly, leč pole jeho světelné energie se kvalitativně zhoršuje, čím dále proniká do nekonečné temné energie, až se nakonec v nekonečném vesmíru zcela rozpustí a vytratí. Navzdory vzájemnému propojení síly a pole není možné, aby se energie (například zmíněná světelná energie) poté, co jí síla v podobě pole uvolní, do zdroje potenciální energie vrátila. Ve fyzice to dobře vysvětluje druhý termodynamický zákon.

Projděme si tuto tezi znovu, abychom si ji lépe vyjasnili.

Vědomí funguje ve stavu duality a závisí na vztahu subjekt–objekt. Aby bylo vědomé, potřebuje se na něco

navázat: na jakýkoli jeden relativní faktor. Žádné vědomí však nemůže být bez uvědomění. Spojení mezi subjektem a objektem zajišťuje bdělá energie. Tou je onen transcendentní stav neduality, jež označujeme jako *duch*. Existuje jak předtím, než se vědomí objeví, tak poté, co vědomí zmizí, tedy před narozením i po smrti.

Nejvyšší atribut energie (duch) je připisován probuzenému uvědomění (*čaitanja*), které označujeme jako *parabráhman* neboli *nejvyšší moc*. Také se mu říká *paramátmá*, *abstraktní*, *beztvarý Bůh* či *nejvyšší energie*, *věčná*, *konečná realita obsahující vesmír*, k níž se znají pouze hinduisté. Když se univerzální duch projeví v individuální mysli, sestoupí o jednu úroveň a vstoupí do vztahu subjekt–objekt. Pak je popisován jako *individuální duše*, která zodpovídá za to, že přiměje mysl, aby si všímala a uvědomovala, a mohla tak prožívat život. Individuální duše je o kousek méně než duch, i když za absolutního uvědomování je nyní označována jako *antarátmá*. Stává se jediným patronem, jenž rozvíjí vědění uložené v paměti a intelekt v mysl. Zhostí-li se pak funkce ega nebo sebevědomí, snižuje se na úroveň, kterou označujeme jako *džívátmá*.